

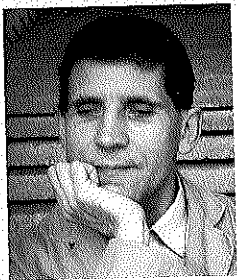

Gruodžio 19–20 d. Atenuose (Graikija) NDG edukatorė Eglė Nedzinskaitė (pirma iš kairės) ir LASS kultūros projektų vadovė Lina Puodžiūnienė pristatė edukacinių ir meno programų gerą patirtį Europos kolegoms / L. Puodžiūnienės nuotr.

žindinti su meno pasauliu, istoriniu ir kultūrinu paveldu“, – sako LASS kultūros projektų vadovė Lina Puodžiūnienė. NDG vykusiame seminare pristatyti akliems skirti kultūros ir meno projektai, apie juos išgirdo didelis būrys muziejininkų, atvykusių iš visos Lietuvos semtis patirties dėl meno pritaikomumo akliems. Atsitiktinumas

ar ne, tačiau jau po savaitės vilniečius akluosius Vilkpėdės bendruomenės socialinių paslaugų centras pakvietė apsilankyti „Mo“ muziejuje. Kuo nudžiugins visus mus 2020-ieji, kol kas pasakyti negalime, bet malonių staigmenų turėtume sulaukti.

Alvydas Valenta

NEIGALIŲJŲ DARBAS: NUO REALYBĖS IKI SIURREALYBĖS

Alvydas Valenta, alvydas963@gmail.com

FORUMAS

Praėjusių metų rudenį pasižymėjo išskirtiniu dėmesiu neigaliųjų įdarbinimui. Rugsėjį priimti nauji Socialinių įmonių ir Užimtumo įstatymai, vyko socialinė akcija „Lygink rūbus, ne žmones“. Bet šįsyk ne apie minėtus įstatymus ir ne apie socialinę akciją, nors paanalizuoti panašaus pobūdžio akcijų sąmatas, tikslus, eigą, numatomą poveikį – kaip visa tai tarp savęs dera – būtų ir įdomu, ir naudinga.

Baigiantis metams Lietuvos žmonių su negalia

sajunga (LŽNS) surengė konferenciją gana taikliu pavadinimu „Neigaliųjų užimtumas tarp realybės ir siurrealybės“. Terminas „siurrealybė“ paprastai naudojamas menuose, estetikoje ir reiškia su tirštintą realybę, tokią, kuri vis dar gali vadinti realybe, tačiau yra virš to, kas mums įprasta, atitinka bendrą suvokimo vidurkį. Ne pavadinama lemia konferencijų ir diskusijų kokybę, tačiau šį kartą pavadinimas tiesiog vykęs: nepaisant tobulinamųjų įstatymų, politikų gražbyliavimo, val

TARP ŽYMAUSIŲ KRAŠTO MOTERŲ

Baigiantis 2019-iesiems Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės biblioteka surengė konferenciją „Iškilios Panevėžio krašto moterys“. Istorikai, muziejininkai pristatė ne tik Panevėžiui, bet ir visai Lietuvai nusipelnusias moteris: gydytoją ir visuomenės veikėją Juliją Janulaitytę-Biliūniene, bajoraitę, vargšų globėją Mariją Rusteikaitę, mokytoją, literatę, žurnalistę Jadvygą Drungilaitę, profesorę, literatūros mokslininkę Vandą Zaborskaitę. Tarp šių įžymių moterų pristatyta ir neregė sportininkė lengvaatletė Sigita Markevičienė. Muziejininkė Janina Sinickienė apžvelgė Panevėžio sporto muziejaus ekspoziciją „Sveikame kūne – sveika siela“, pristatė Sigitos biografiją ir kelią į sporto Olimpo viršūnę. Po skaudžios avarijos vos 23 metų jauna moteris iš gimtosios Upytės persikėlė į Panevėžį, tuometį gamybinį mokymo kombinatą, aktyviai įsijungė į neregijų bendruomenės veiklą. Po pirmųjų startų kroso varžybose gabią lengvaatletę pastebėjo aklyjų sportininkų rinktinės vadovai. Nuo 1990 m. bėgimo varžyboms Sigitai padeda ruošti treneris Sergejus Sokolovas. Jie kartu iškovoja visas svarbiausias pergales: dalyvauta penkeriose paralimpinėse žaidynėse (1992 m. Barselonoje, 1994 m. Lilehameryje, 1996 m. Atlantoje, 2000 m. Sidnėjuje ir 2004 m. Atėnuose). Čia iškovoti net 6 medaliai. Sportinėje Sigitos karjeroje – Pasaulio ir Europos čempionės titulai, pasaulio rekordai. Už nuopelnus Lietuvai Sigita ir jos treneris apdovanoti Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino medaliais. 2017 m. už gyvenimo nuopelnus Panevėžio miesto savivaldybė Sigitą paskelbė Metų panevėžiete.

Panevėžio kraštotyros muziejus atkreipė ypatingą dėmesį į miestui nusipelnusias neįgalius sportininkus, tarp kurių ir Sigita, įkūrė stendą, skirtą jų pergalems atminti. Muziejininkės J. Sinickienės nuoširdus domėjimasis miesto sportininkų laimėjimais į vieną eilę sustato visus, kurie savo darbu ir užsispyrimu aukštai iškėlė Lietuvos ir Panevėžio vėliavas.

Redakcijos inf.

PROVERŽIS KULTŪROS ERDVĖJE

Praėjusių metų pabaiga kaip niekada gausiems skirtų kultūros projektų ir renginių. Čio pradžioje lankytojus į Nacionalinę galeriją (NDG) pakvietė antroji liečiamosios parodos „Blind date“ dalis, skirta lietuvių fotografams ir grafikams. Lapkričio pabaigoje – kelionė į Trakų pilį. Čia pastatytas akliems skirtas miesto planas ir pradeda veikti unikali, liečiamoji, archeologinių radinių edukacinė programa. Gruodžio pradžioje Lietuvos aklyjų galerija (LAB) vėl pakvietė į NDG – čia pristatyta technologija sukurtas galerijos maketas.

Apskritai, NDG per pastaruosius keletą metų tapo viena labiausiai aklyjų ir silpnaregių kultūros erdvių, todėl LAB sprendimas sukurti jos 3D maketą, kaip tokiais atvejais suaktyvinti, pataikė į dešimtuką. Makete parodyta ne tik pati NDG – nelauktai, netikėtai įdomus modernus statinys, – bet ir jos teritorija nuo krantinės ir nuo Konstitucijos prospektų. Kai kurie neregijai, studijuodami maketą, mokėsi maršrutus. Kartu su šiuo LAB dar viena – Vilniaus rotušės – maketas. Toliau bibliotekos lankytojai jau turėjo galimybę su juo susipažinti, o visi kiti tai padarys 2020-aisiais.

Simboliška, kad baigiamasis praėjusių metų kultūros projektų akordas nuskambėjo NDG. Gruodžio 11 d. čia surengtas seminaras, skirtas muziejininkams „Vizualaus meno suvokimo ir liečiamosios parodos regos negalią turintiems žmonėms“. Seminarai, konferencijos, kiti panašūs renginiai eina ir praeina. Juose išsakomos mintys, kurios tampa įdomios tik specialistams, o kitiems – neįdomios net jiems. Taigi galėtume nepasakyti, kad ir šio seminaro, jeigu ne vienas „bet“. „Bet“ – vaizdavimas, įvairios liečiamosios parodos, tyrių paveikslai, kauniečių architektų edukacinė programa „Nematoma architektūra“, nauji liečiamoji ekspozicija Trakų salos pilyje, – šimt metų kultūros lauke įvyko proveržis. Tada tampa įdomūs ne tik patys sau, muziejininkams, teatralai, architektai imasi iniciatyvos ju

2020/01

Mūsų žodis

• www.lass.lt • www.musuzodis.lt •

3 psl.

Neįgaliųjų darbas: tarp realybės ir siurrealybės

11 psl.

Genų pokyčiai ir akių ligos

21 psl.

Ateitis yra dabartis